

V. Kolozsvári Magyar Napok

Az erdélyi örmények szerepe abban, hogy Kolozsvár Kincses legyen

Kerekasztal beszélgetés, történelmi visszpillantás.

A Bálint Júlia által, a 2014-es magyar-örmény kolozsvári napok megrendezése alkalmából kapott felhívásra, amit a Bocskai ház egyik előadó termében rendeztek, azt a megbízást kaptam, hogy pár szóban körvonalazzam az említésre méltó hozzájárulásunkat Kincses Kolozsvár épített történelmi emlékeinek fennmaradásáért.

Nagy megtiszteltetésnek tettem eleget és azon gondolkodtam pár percig, hogy vajon miért is kincses nekünk Kolozsvár, mi az, amivel ezt a nevet kiérdemelte és emlékezetünkbe örökre bevészte.

Kincses Kolozsvárunk, mert kincseket érő emberek teremtett az idők folyamán kik tevékenységükkel kincseket teremtettek a jövőnek. Megemlíteném itt, ebben a kulturális szentélyben, amely napjaink egyik legszebb, példamutatóbb és eredményesebb összefogásának eredményeként jött létre, nagy elődeinket, akiket a Bocskai ház múltja rejteget magában, ha történelem-politikai téren nézzük a névadó fejedelmet vagy kulturális téren említjük Heltai Gáspárt, vagy a gróf Teleki családot és a gróf Bethlen családot, akik ennek a háznak megadták a mai végleges formáját. Ha csak arra gondolunk, hogy ez a ház az óvár alapjaira is támaszkodik, (XIII-XIV sz.) amit az alagsorban, az általam vezetett restaurálás idején feltártunk és megőriztünk, majd a történelem folyamán, ezeknek a nagy családoknak biztosított szülőházat és otthont, a tőzsomszédságában lévő Mátyás király szülőházával együtt, akkor

történelmünk és további sorsunk megalapozóiról beszélhetünk ma itt, ezzel az alkalommal is.

Ők mind nagyot alkottak és hagytak ránk minden téren, ezek azok a kincsek miket tisztelni, becsülni kell, őseink tisztelésére és megmaradásunk érdekében. Ami engem illet, mint szakembert az csak az épített örökségre vonatkozik. A megmaradt épített örökségünk, talán a legkifejezőbb, mindenki számára legkönnyebben érzékelhető kincseinket tárja elé, mutatja fel majdnem minden utcasarkán a városnak, ahol azt nem rombolták le, tüntették el sokszor tudatosan.

Az a megtiszteltetés ért, hogy egy pár fontos ránk hagyott műemlék-épületet tanulmányozhassak, ápoljak minden tudásommal, helyreállítsak és továbbadjak az utánunk következő generációknak, megőrzésre.

Ezek között említeném a még fennmaradt Szabók bástyáját, ami ma egyik fontos kulturális központja a városnak. A városi tanács felismerése révén és szakmai elismerésünkre ez az új funkció egy élő műemlék-épületet hozott létre. Az általam vezetett helyreállítási munkálatokhoz, aminek megtekintésére tisztelettel felkérek mindenkit, csak pár megalakulási történelmi adatot fűznék hozzá. Zsigmond király 1405. július 2-án kibocsátott oklevelével Kolozsvár engedélyt kapott, hogy a várost kibővítsék és bástyákkal megerősített védőfalakkal vegyék körül. A három-négyezer főnyi

lakosság lassan haladt az építkezéssel, erre utal az egyik kapubástyán V. László címe-re, illetve két másikon az 1476-os és 1477-es évszám. Az 1470-es évek végére elkészült új vár, amelynek falai már 3 kilométer hosszúságban övezték a várost és területe hétszeresére nőtt. A várfalat 18 torony és négy bástya őrizte, ezek közé tartozik a ma is fennmaradt Szabók bástyája is. Bethlen Gábor fejedelem korában a várfalakat és bástyákat kijavították, illetve megerősítették ezt igazolja a keleti oldalon fennmaradt Bethlen-címeres, kétrészes, jól kiolvasható emléktábla.

A mi helyreállításunk is a neogótikus tevével ezt a világot próbálja elélni tárn.

A korszerű belső üveges szerkezet összhangban van a restaurálási előírásokkal és biztosítja a régi eredeti falak és teljes belső könnyebb átláthatóságát.

Helyreállítási munkálataim között több barokk és eklektikus műemlék-épület homlokzatának felújítását is felsorolhatnám, mint a mai Bólyai utcai házát vagy a Hősök utcai ház homlokzatát, ami elé restaurálás után oda helyezték az anyafarkast Romulus és Remus szoborcsoportjával és több Horia utcai lakóház és iskola homlokzatot is.

Nem térnék ki a helyreállítási munkálatok részleteire, annak magasztos érzésére, hogy egy őseinktől ránk hagyott kincshez jogot kapunk hozzányúlni, helyreállítani, ápolni, megerősíteni tartószerkezetét,

ha rászorul és tovább biztosítani értékének jövőjét az utánunk érkezőknek, hogy történelmi épített örökségünk szépségeit ők is láthassák és büszkének lehessenek rájuk, mint mi a mai napon, amikor megemlégtünk párat belőlük.

Záró akkordként csak annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy épített örökségünk itt Kolozsváron nagyon bő és értékes adatkal szolgál, amire nagyon büszkének lehetünk. Fennmaradásuk, tőlünk és utódainktól függ. A mi megmaradásunk is nagymértékben függ ezeknek az értékeknek az elismerésétől és további hasznos értékesítésétől. Ehhez biztatom a mai fiatalságot összefogásra, bátorságra, tanulásra és olyan példaszerű közös értékteremtő tevékenységre, amit magyar-örmény elődeink tettek az elmúlt évszázadok alatt.

Épített örökségünk, ezért is egyik legfontosabb és kézzel fogható bizonyítéka itteni létünknek, múltásunknak, de általunk és őseink által teremtett kincseink megmaradásának és fennmaradásának is. Ennek érdekében kell tennünk továbbra is, lehetőségeink szerint, a legnagyobb alázattal, tisztelettel és elismeréssel, történelmi értékeink és történelmünk megőrzése, fenntartása és jövőnk biztosítása céljából.

dr. Bulbuk Márton-István építőmérnök

(Kolozsvár, 2014. augusztus 20.)

Mise időpontváltás

Tájékoztatom a kedves testvéreket, hogy miután a Nagytétényi Plébánián változik a miserend, lehetővé vált, hogy a vasárnapi örmény katolikus Szentmise délelőttre kerüljön. Ennek megfelelően **januártól az örmény katolikus Szentmise 11 órakor kezdődik** az Orlay utcai templomunkban. Remélem, az új időpont többeknek megfelel, így a Szentmisék látogatottsága növekedni fog!

Fülöp Ákos lelkész